

ger skulle afgives enkeltviis, eller om Bisperne skulle møde alle paa et enkelt Sted for at afgive dem samlede; men at anerkjende dem som en Repræsentation af Kirken vilde efter min Overbeviisning være det Samme, som om man vilde opgive Landsthinget og Folkethinget og lade alle Amtmændene i Landet eengang om Aaret komme sammen og spise hos Indenrigsministeren, og da afgive deres Formentinger om Lovgivningsforetagender. Og det vilde for mig ikke stille sig meget anderledes, om der ogsaa fra Landemoderne tilforordnedes et større eller mindre Antal af Præster. Thi jeg er overbevist om, at det vilde være altsorstridende mod den hele protestantiske Opfattelse af Religionen og det kirkelige Liv, og tillige mod hele den danske Maade at betragte Tingene i Verden paa, baade de himmelske og de jordiske, til at man nogenstinde med mindste Udsgt til at finde Bisfald kunde gjøre den reent papistiske Anskuelse gjældende, at Kirken kun skulde være repræsenteret ved clerici; jeg troer tværtimod, at kun Medtagelsen af laici, egentlige Løgsfolk som Menighedsmedlemmer, naturligviis valgte med særligt Hensyn til kirkelig Indsgt og Interesse, og altsaa med ganske andre Hensyn end dem, under hvilke f. Ex. jeg er valgt; — kun det, at et saadant Element, endog i en meget overvældende Grad, var tilstede, maatte være den nødvendige Betingelse, inden der nogenstinde kunde være Udsgt til, at en Forsamling fra nogen Side vilde blive anerkjendt for en saadan Repræsentation af Folket, til hvilken en virkelig Myndighed kunde overdrages. Det er kun dette, jeg for mit Vedkommende paa det Bestemteste har villet udtale, fordi jeg troer, at den høitærede Kultusminister med Hensyn til den Commission, hvortil hans Forgænger havde gjort Forslag, og som idetmindste forsaavidt har været meget vel valgt, som han selv dert havde Sæde, kunde forledes til at tillægge denne Minoritets Mening større Betydning, end som en aldeles isoleret theoretisk Formenting uden Rod i Virkeligheden, endstige i Folkets Tankemaade. Jeg troer virkelig, at ikke nogen papistisk, allermindst nogen episcopal Institution nogenstinde vil blive anerkjendt her i Landet. — Et andet Punkt, som ikke ud-

trykkeligt er omtalt i Præmisserne til Lovudkastet, men som ogsaa er udtrykt med megen Forsigtighed i den Betænkning, som samtidigt med Lovudkastet er forelagt her, men hvori der findes en ikke aldeles klar Hentydning, foranlediger mig ligeledes til en bestemt Indsigelse, til den bestemte Protest nemlig imod, at Kirke og Kirkegods, Præstegaarde og Præstegaardsbøvlinger, Anner og Mensalgaarde, Tiende og andet verdslige verdsligt Gods, der er henlagt til Kirken, paa nogen Maade skulde være Kirkens Eiendom. Dens Sequestration er foregaaet, — hvad man saa end maatte dømme derom i Historien, — forlængesiden og uigjenkaldeligt ved Reformationens Indførelse, og det er Statens og ingen Andens Eiendom. Jeg siger ikke dette, fordi jeg har den allermindste Tendens til at berøve de kirkelige Institutioner en eneste Stilling af, hvad de have, men for at forbeholde Staten dens frie Dispositionsret derover. En Udøvelse af denne Dispositionsret er det jo netop, — hvad der paa denne Rigsdag har været Gjensstand for Discussion paa et andet Sted — at Bispetienderne ere samlede imod, at der afholdes bestemte faste Gager for Bisperne, og de overskydende Penge gives da en Anvendelse efter den lovgivende Magts Bestemmelse. Jeg har aldeles ikke nogen særdig Mening, endstige den mindste Opfordring til her at gjøre noget- somhelst Forslag til, at der i denne Henseende i Dispositionen over Kirkegodset for Tiden skulde være Anledning til at gjøre Forandringer; men jeg troer, at man ikke skal tillade den allermindste Øtring eller Paastand i saa Henseende uden at møde den med den allerbestemteste Protest og Paastand om, at alt det verdslige Kirkegods er Statens, og at altsaa, — for blot at nævne et eneste Exempel og gjøre dette saa simpelt som muligt — dersom en Menighed heel og holden, uden Undtagelse, gik over til, jeg vil sætte, den reformerte Religion, Staten da kunde overdrage baade Kirkebygninger og Præstegaard og Præstegaardsbøvling til den reformerte Præst. Det er altsaa denne endelige Dispositionsret over Kirkegodset, som jeg troer der fra den verdslige Magts og navnlig fra Rigsdagens Side ikke skal tillades den mindste Indsigelse imod,